

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΔ' ΛΟΥΚΑ (1/12/2013)

Η ερμηνεία του Συμβόλου της Πίστεως (14)

«Τον Υιόν του Θεού τον Μονογενή» (Β) - Ο Χριστός τέλειος άνθρωπος

Στην προηγούμενη ο ομιλία μας, αγαπητοί μου αδελφοί, αναφερθήκαμε στο μυστήριο της Θεανδρικότητος του Χριστού, επικεντρώνοντας την προσοχή μας στην πίστη της Εκκλησίας ότι ο Κύριος είναι τέλειος Θεός κατ' ουσίαν. Σήμερα θα μιλήσουμε για το 2ο σκέλος της Χριστολογικής αντίληψης της Εκκλησίας, η οποία αναγνωρίζει τον Ιησού και ως τέλειο άνθρωπο, *πεπειρασμένον δε κατά πάντα καθ' ομοιότητα χωρίς αμαρτίας*¹, κατά τον Απόστολο Παύλο, δηλ. όμοιο με εμάς και δοκιμασμένο καθ' όλα εκτός της αμαρτίας.

Ο Χριστός έλαβε την ανθρώπινη φύση τη στιγμή της συλλήψεώς Του στα σπλάχνα της Παναγίας Μητέρας Του, χωρίς να απολέσει στο παραμικρό την Θεϊκή Του φύση. Έτσι, τη στιγμή εκείνη, ενώθηκαν υποστατικώς οι δύο φύσεις. «Ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός είναι ταυτόχρονα τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, χωρίς να αλλοιώνεται κάποια από τις δύο φύσεις ή να διαιρείται το ένα πρόσωπο του Θεανθρώπου Ιησού. Πιο πρακτικά: ο Υιός και Λόγος του Θεού, χωρίς να ελαττωθεί η Θεία φύση Του ή να αλλοιωθεί, προσλαμβάνει μέσα στην μήτρα της Παναγίας, άνευ σποράς και εκ Πνεύματος Αγίου, ολόκληρη την τέλεια, εκτός αμαρτίας ανθρώπινη φύση, την αποτελούμενη από σάρκα και ψυχή, χωρίς και αυτή να τροποποιηθεί ή να αλλοιωθεί...»² Αυτή την αλήθεια διατυπώνει ξεκάθαρα η Δ' Οικουμενική Σύνοδος³ (Χαλκηδόνα, 451 μ.Χ.), διαμορφώνοντας την Ορθόδοξη πίστη.

Η υποστατική ένωση των δύο φύσεων στο πρόσωπο του Χριστού δεν συνιστά μία άνευ σημασίας Θεολογική αντίληψη. Συνιστά την βάση και την εγγύηση πάνω στην οποία εδράζεται η προοπτική της σωτηρίας του κάθε ανθρώπου. Έλαβε ο τέλειος Θεός Χριστός την ανθρώπινη φύση, κατά τον Άγιο Ειρηναίο⁴, για να συμφιλιώσει τον Θεό με τον άνθρωπο, να δημιουργήσει ανάμεσά τους σχέση οικειότητας και στον Θεό να παρουσιάσει τον άνθρωπο, στους ανθρώπους να γνωρίσει τον Θεό. Αν ο Χριστός δεν ελάμβανε την

¹ Εβρ. 4,15

² Νεκτάριος, Μητροπολίτης Κερκύρας, «Η ένωση των δύο φύσεων εν Χριστώ», σελ. 21-22

³ «... τέλειον αυτόν εν θεότητι και τέλειον αυτόν εν ανθρωπότητι, Θεόν αληθώς και άνθρωπον αληθώς τον αυτόν εκ ψυχής λογικής και σώματος, ομοούσιον τω Πατρί κατά την Θεότητα και ομοούσιον ημίν κατά την ανθρωπότητα, κατά πάντα όμοιον ημίν χωρίς αμαρτίας.....εν δύο φύσεσιν ασυγχύτως, ατρέπτως, αδιαιρέτως, αχωρίστως γνωριζόμενον...»

⁴ «εις φιλίαν και όμόνοϊαν τους αμφοτέρους συναγαγείν», (ΒΕΠΕΣ 5,149)

ανθρώπινη φύση και εμφανιζόταν στον κόσμο ως Θεός μόνον, δε θα τολμούσαν να Τον προσεγγίσουν οι άνθρωποι, καθότι η απόσταση ανάμεσά τους θα ήταν χαστική. Αλλά κι αν ήταν μόνον άνθρωπος, δε θα μπορούσε να διαλεχθεί με τον Θεό για την σωτηρία του κόσμου. Όπως σημειώνει ο ιερός Χρυσόστομος, έπρεπε «να είναι κοινωνός και των δύο φύσεων για να μεσιτεύει για τον άνθρωπο»⁵

«Το ότι είναι ταυτόχρονα και Θεός και άνθρωπος, αυτό Του δίδει την δυνατότητα να μάς σώζει, γιατί ο Χριστός γεφυρώνει την απόσταση ανάμεσα σε γη και ουρανό, γίνεται ο «ένσαρκος λόγος», που καμία φύση του δεν αλλοιώνεται, ούτε συγχέεται με την άλλη. Η Εκκλησία ομολογεί τον Χριστό τέλειο Θεό και τέλειο άνθρωπο, που υποστασιάζει την φύση Του με τις ενέργειές Του, που και αυτές είναι δύο, Θεία και ανθρώπινη. Ο μονοθελητισμός και ο μονοενεργητισμός είναι Χριστολογικές αιρέσεις, γιατί μία μόνο θέληση ή μία μόνο ενέργεια του Χριστού δεν μπορεί παρά να σημαίνουν και μία μόνο φύση»⁶ Αν αυτό συνέβαινε και ο Χριστός παρέμενε μόνο τέλειος Θεός, αυτό θα είχε καταστροφικές συνέπειες για την σωτηρία μας, αφού θα απέκλειε κάθε σχετική δυνατότητα και προοπτική. Γιατί, κατά τον άγιο Γρηγόριο τον Θεολόγο, δε θα ήταν δυνατόν να σώσει ο Χριστός τον άνθρωπο, χωρίς ο Ίδιος να έχει προσλάβει την ανθρώπινη φύση του⁷

Βλέπουμε, λοιπόν, αδελφοί μου, ότι τα όσα θεολογεί η Εκκλησία μας στο Σύμβολο της Πίστεως δεν αποτελούν ανούσιες θεωρίες χωρίς αντίκρισμα, τις οποίες μπορούμε, άκριτα και εύκολα, να αρνούμαστε, επειδή, ίσως, αδυνατούμε να κατανοήσουμε. Οι συνέπειες από τη μη παραδοχή τους είναι ανυπολόγιστες και αφορούν στην ίδια τη σωτηρία μας. Αν ο Χριστός δεν είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, τότε η σωτηρία μας είναι χαμένη υπόθεση, είναι ουτοπία και απάτη. Το γεγονός, όμως, ότι προσέλαβε την δική μας φύση και την διατήρησε ακέραιη και την εξαγίασε μέσα στην Θεότητά Του σημαίνει ότι η σωτηρία είναι στο χέρι μας. Εκείνος μάς την προσφέρει. Σε εμάς απομένει να την κατακτήσουμε, κάνοντας τις εντολές Του τρόπο της ζωής μας, ζώντας κατά το θέλημά Του, ενταγμένοι ουσιαστικά και οντολογικά, μέσα στο Σώμα Του, την Αγία Του Εκκλησία, διά της οποίας Εκείνος παρατείνεται εις τους αιώνες. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

⁵ «αμφοτέροις κοινωνείν, ὡν ἐστὶ μεσότης» (PG 62,536)

⁶ Χριστόδουλος, «Αρχιεπίσκοπος Αθηνών & Πάσης Ελλάδος», «Εφημέριος», Ιούνιος 2005, σελ. 16

⁷ «το γὰρ ἀπρόσληπτον καὶ ἀθεράπευτον» (PG 37,181C)